

Nr 207.

Av herr **Englund m. fl.**, *angående inrättande vid karolinska institutet av en befattning för forskning och undervisning rörande alkoholismens orsaker och botemedel.*

I årets statsverksproposition föreslås att minst 30 000 kronor av det av Kungl. Maj:t föreslagna anslaget å 500 000 kronor till medicinsk forskning skola avse alkoholforskning. Detta uttalande måste hälsas med tillfredsställelse. Hittillsvarande erfarenhet gör det nämligen antagligt, att ett anslag av denna art kommer att skapa gynnsamma betingelser för en fortsättning av den fysiologisk-kemiska och den fysiologisk-farmakologiska alkoholforskning, som under de två senaste decennierna i Sverige avsatt vissa betydelsefulla resultat (Widmark, Liljestrand, Hammarsten, Goldberg).

Mindre gynnsamt är läget i fråga om en annan, måhända ur samhällets synpunkt än mera trängande gren av alkoholforskningen: forskningen rörande alkoholismens orsaker och terapi.

Det studium den medicinska vetenskapens företrädare i vårt land efter Magnus Huss ägnat detta spörsmål har merendels haft karaktären av tillfälliga exkursioner från vederbörandes invärtes-medicinska, neurologiska eller psykiatriska huvuddisciplin. Dessa exkursioner ha emellertid icke skänkt något väsentligt bidrag till kännedomen om alkoholismens orsaksfaktorer, i varje fall icke till kännedom om de relativt svårtillgängliga konstitutionella faktorerna, och därför icke heller någon väsentligt ökad insikt om botemedlen.

I frånvaro av sådan insikt präglas den svenska alkoholistvården av åtskilligt famlande i greppet om klienterna, och förbättringsprocenten — redan den emellertid endast bristfälligt undersökt — förefaller att vara låg.

Den angivna erfarenheten synes giva vid handen, att några väsentliga resultat i fråga om alkoholismens orsaker och behandling icke ligga inom nära räckhåll från hittillsvarande medicinska discipliner. Det synes däremot icke uteslutet, att en forskare, som är beredd att för lång tid specialisera sig på ett utanför dessa liggande, i det väsentliga obanat område, skulle kunna nå dylika resultat.

Det kan emellertid knappast antagas, att framstående forskare skola kunna lockas att ägna sig åt en dylik forskning, vars värdesättning som merit vid befördran inom de hittillsvarande medicinska disciplinerna ter sig oviss, enbart genom att till deras förfogande ställas tillfälliga forskningsanslag av begränsad storlek. Därför torde erfordras, att sådan forskning kan bli merit för en akademisk beställning.

En sådan beställning synes lämpligen kunna anknytas till den medicinska högskolan i Stockholm, karolinska institutet. Stockholms stad torde nämligen äga det omfångsrikaste och mest differentierade alkoholistklientelet. Liksom i fråga om vissa andra befattningar vid karolinska institutet torde i detta fall lämpligen överenskommelse böra träffas med Stockholms stad om beställningshavarens anknytning till arbetet inom nykterhetsnämnden och den nyinrättade avdelningen för alkoholsjuka å S:t Eriks sjukhus. En beställningshavare av ifrågavarande slag bör emellertid icke endast bedriva forskning i anslutning till läkarverksamhet inom huvudstadens alkoholistvård. Efter någon tid bör han också anförtros uppgiften att meddela undervisning i hithörande spörsmål. Det är i hög grad önskligt, att läkare som sysselsätta sig med alkoholistvården — och deras antal kan efter hand väntas bli allt större — erhålla särskild undervisning och utbildning för denna uppgift. För tjänstemännen vid nykterhetsnämnder och alkoholistanstalter och åtskilliga andra socialvårdstjänstemän är sådan undervisning och utbildning jämväl av behovet påkallad.

Det i det föregående berörda spörsmålet kan måhända formellt anses falla inom ramen både för det åt universitetsberedningen och det åt 1944 års nykterhetskommitté meddelade uppdraget. Det är emellertid av den speciella art, att detsamma innan det tilläventyrs blir föremål för omprövning inom den ena eller den andra av dessa båda beredningar torde böra bli föremål för särskild utredning.

Under hänvisning till vad sålunda anförts få vi hemställa,

att riksdagen ville hos Kungl. Maj:t hemställa om utredning rörande lämpligheten av att vid karolinska institutet i Stockholm inrätta en befattning för forskning och undervisning rörande alkoholismens orsaker och botemedel och

att för det fall en sådan befattning anses böra komma till stånd förslag uppgöres i fråga om befattningens art och de uppgifter, som böra åvila dess innehavare.

Stockholm den 23 januari 1946.

Erik Englund.

Ruben Wagnsson.

Åke Holmbäck.
